

מ"ת 39679/02/14 - מדינת ישראל נגד זכרייה בדואן

07 אפריל 2014

בית המשפט המחוזי בירושלים
מ"ת 39679-02-14 מדינת ישראל נ'
בדואן(עציר)
בפני כב' השופט ראובן שמיע
המבקשים
נגד
המשיבים

מדינת ישראל
זכרייה בדואן (עציר)

נוכחים:

ב"כ המבקשת ראוופה קאסם עו"ד מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי) המשיב וב"כ עו"ד סאלח עבאס

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

בפני בקשה למעצר עד תום ההליכים.

כנגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה והפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו. על פי עובדות כתב האישום, ביום 2.12.13 בין השעות 10:00-12:30 לערך, נסע המשיב, יחד עם 2 אחרים בג'יפ מסוג "טויוטה" אשר נגנב כחודשים קודם לכן מבעליו (להלן: "הרכב"). ברכב נהג ג'יהאד סלאמה (להלן: "הנהג"), יחד עם אחר שזהותו לא ידועה למאשימה, (להלן: "האדם השלישי") ביישוב מעלה אדומים. המשיב ישב במושב האחורי של הרכב. על פי הנטען בכתב האישום, במהלך הנסיעה עצר הרכב ברחוב האלה והמשיב ירד ממנו וחזר כעבור מספר דקות. על פי הנטען בכתב האישום, שוטרים שהיו במקום וחשדו בהתנהלות האמורה, הקימו מחסום בקרבת מקום. כאשר הגיע הרכב למחסום המשטרה, האיץ הנהג את מהירותו, ופרץ את המחסום בכך שעלה עם שני גלגלים על המדרכה והמשיך בנסיעה לכיוונו של השוטר ירון מזרחי (להלן: "מזרחי"). עוד נטען כי השוטר מזרחי קפץ לצד הדרך ובכך הציל עצמו מפגיעה. בתגובה ביצע שוטר נוסף, השוטר יעיש דהן (להלן: "דהן") ירי לכיוון הרכב. בהמשך, חלף הרכב על פני מחסום נוסף שהוצב בכיכר בכך שעלה על אי התנועה הימני של הכיכר תוך שהוא מתעלם מקריאות השוטר מזרחי. השוטר מזרחי עלה על הקטנוע המשטרה שלו, כשלפניו נסע שוטר נוסף בניידת משטרה. השניים החלו לנסוע אחרי הרכב הנמלט בעודם מפעילים את הסירנה המשטרתית וצופרים. המשיב והאחרים לא עצרו ונסעו במהירות של מעל 100 קמ"ש ברחוב הקדם כשהם עוקפים כלי רכב מימין ומשמאל. כאשר הגיע לצומת "כיכר נופי הסלע", פנו המשיב והאחרים לפתע במהירות רבה שמאלה לכיוון רחוב נופי הסלע. הרכב המשיך בנסיעה מהירה ברחוב נופי סלע,

כשבשלב מסוים איבדו השוטרים קשר עין עם הרכב. לאחר מספר דקות, אותר הרכב, נטוש ללא נוסעים, ברחוב השחם. יש לציין כי נהג הרכב נתפס זמן קצר לאחר האירוע בקרבת מקום ואילו המשיב נעצר מספר ימים לאחר מכן.

ביחד עם כתב האישום הוגשה גם בקשה זו שבפני בה עותרת המאשימה להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים.

לטענת המבקשת, ביחד עם כתב האישום הוגש כתב אישום נוסף, בבית משפט השלום, המייחס למשיב עבירות נוספות של התפרצות וכניסה לישראל שלא כדין. לטענתו, המעשים המתוארים מעידים על מסוכנות הנשקפת מהמשיב לביטחון הציבור או בטחון המדינה. כמו כן קיימת עילת מעצר של חשש לשיבוש הליכי משפט וחשש להמלטות מהליכי שפיטה שכן הנאשם מתגורר בבידו והוא היה מבוקש תקופה ארוכה על ידי המשטרה. לטענת המבקשת נסיבות העבירה הן חמורות והן מבססות את המסקנה כי אין חלופת מעצר ראויה. ב"כ המאשימה הציגה פסיקה המתייחסת לאחריותם של נוסעים ברכב במהלך נהיגה פזיזה או מסוכנת.

ב"כ המשיב הסכים לצורך הדין בבקשה לקיומן של ראיות לכאורה לנוכחותו של המשיב ברכב, וזאת לאור הודאתו של הנהג אולם טען כי גם על פי עדותו של הנהג, המשיב ישב בזמן האירועים במושב האחורי של הרכב ודיבר בטלפון. לטענתו במקרים שהציגה המשיבה מדובר בנוסעים שהשתתפו באופן אקטיבי במרדף או שעברו עבירות נלוות באותו אירוע בעוד בענייננו כתב האישום איננו מייחס למשיב כל עבירה מלבד נוכחותו ברכב, והפנה בהקשר זה לפסק הדין שניתן לאחרונה בע"פ 4800/11 **מגיס נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 17.12.12) (להלן: "**עניין מגיס**") שם זוכה נאשם בנסיבות דומות. עוד נטען כי אין מדובר במרדף חמור כפי שמנסה לצייר המבקשת וכי קיימים פגמים ראייתיים לגבי נסיבות ניסיון הדריסה של השוטר מזרחי וקפיצתו לצדי המדרכה.

לטענת המבקשת בפסק הדין בעניין מגיס, אליו הפנה ב"כ המשיב דובר בנוכחות מקרית ברכב, בעוד בענייננו יש חשד שמדובר בהתארגנות לביצוע עבירה כאשר מחומר הראיות עולה כי הנהג קיבל מהאדם הנוסף שהיה ברכב 500 ₪ תמורת ביצוע הנהיגה.

דין והכרעה

הדרך בה נבחנת השאלה אם יש ראיות לכאורה הינה מבט כולל על מכלול הראיות (ראו: בש"פ 8087/95 **זאדה נ' מ"י**, פ"ד נ(2) 133 (1996); בש"פ 2653/99 **זיאד נ' מ"י** (מיום 26.4.99)). בהקשר זה נקבע כי "אין זה מתפקידו של בית המשפט, לעת זו, לעסוק בניתוח מפורט ומדוקדק של הראיות המסבכות את המשיב בעבירות המיוחסות לו" (בש"פ 6187/95 **מ"י נ' אל עביד** (מיום, 17.10.95). מכל מקום, בחנתי את חומר הראיות שבתיק החקירה תוך שהייתי ער ומודע לפרטים הרלבנטיים.

כאמור, עיקר המחלוקת בין הצדדים הינה בשאלה האם יש במעשיו (או מחדלו) של המשיב, ובחומר המצוי בתיק, בנסיבות שתוארו בכתב האישום, בכדי להוות ראיות לכאורה לביצוע העבירות המיוחסות לו בכתב האישום, וכפועל יוצא

כך, בהתקיימותה של עילה למעצרו עד תום ההליכים.

לאור הסכמת ב"כ המשיב לראיות לכאורה לנוכחותו ברכב, ומבלי לפרט את הראיות המצויות בתיק אומר כי קיימות ראיות שיש בהן כדי לבסס סיכוי להוכחת עובדות כתב האישום, וזאת בכל הנוגע להמצאות המשיב ברכב ולאופן נסיעת הרכב.

עם זאת נראה כי לא ברורה מידת אחריותו של המשיב למעשים המתוארים במובן זה שמעבר לנוכחות ברכב לא ברורה מידת שליטתו על הנעשה. חולשה זו של הראיות, מצדיקה שקילת חלופת מעצר, כפי שאפרט להלן.

אכן, במספר מקרים הכיר בית המשפט באחריותם של נוסעים ברכב כמבצעים בצוותא או כמסייעים בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה או של נהיגה פזיזה ורשלנית. (ראו ע"פ 7632/05 **אלטראש נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 12.7.2006), (להלן: "**עניין אלטראש**"); ע"פ 5751/98 **זיר נ' מדינת ישראל**, (ניתן ביום 11.5.1999), (להלן: "**עניין זיר**")). בין היתר הכיר בית המשפט באחריות פלילית כאשר הראיות הנסיבותיות, במקובץ, מעלות מסקנה חד-משמעית ל"פעולה משותפת" ו"בצוותא" להימלטות באופן המסכן חיי אדם בנתיב תחבורה או בנהיגה פזיזה (עניין **זיר** לעיל, בעמ' 720); בעניין זה נקבע כי ביצוע עבירות נלוות שונות אגב הבריחה, ועל מנת להגשים את מטרתה, מהווה אינדיקציה להימצאות במעגל הפנימי של ביצוע העבירה (שם, בעמ' 719); כך למשל נקבע, כי השלכת שק של סם, במהלך המרדף או ביצוע עבירה של תקיפת שוטר לאחר עצירת הרכב, תהווה ביטוי למודעותו של השותף ולתמיכה בביצוע העבירה (עניין **זיר** לעיל; עניין **אלטראש** לעיל בעמ' 2; בש"פ 2891/04 **מ"י נ' חואלד** (לא פורסם)). עם זאת נקבע, כי כאשר הנוכחות על פניה היא לכאורה סתמית ומקרית לא תצא התביעה בדרך כלל ידי חובתה אלא "**בראיות המורות על שיתוף פעולה ממשי או על שיתוף מטרה**" (ע"פ **אלמליח נ' מדינת ישראל**, פ"ד מג(1) 693, 698 (1989)).

בהקשר זה נפסק כי בריחה מהמקום לאחר המעשה והכחשה כללית של האירוע אין בהם, כשלעצמם, ללמד על מצב מודעותו של הנאשם בזמן ביצוע העבירות (עניין **מגיס** לעיל, פסקה 13 לפסק דינו של השופט זילברטל):

"סבורני כי אף מהתנהגותו המאוחרת לביצוע העבירות על-ידי פאיז, לא ניתן ללמוד על מודעותו של אימן, ובפרט על כוונתו, לסיוע לדבר העבירה (ראו והשוו עניין אלטראש, שם נקבע כי התנהגותו של המערער - אשר תקף שוטר מיד לאחר שנעצר יחד עם שותפיו לנסיעה הפרועה - העידה על מודעותו לאופן הנסיעה ולתמיכתו בו, אף שלא הוא היה זה אשר נהג במכונית). בריחתו יחד עם פאיז, שקריו באשר למקום הימצאו והכחשתו הכללית, אינם מלמדים אלא על תגובה של לחץ וחשש, ולכל היותר על סיוע לאחר מעשה, עבירה לפי סעיף 260 לחוק העונשין, בה לא הואשם אימן"

בשונה מהמקרים שהובאו בפני על ידי המבקשת, אין מיוחסת למשיב כל עבירה נלווית לנהיגתו המסוכנת של הנהג, ובריחתו מהמקום, כשלעצמה, אינה בעוצמה ראייתית המלמדת על שיתוף פעולה ממשי בביצוע העבירה, או שיתוף מטרה במידה המצדיקה שלילת חלופת מעצר.

האירועים נשוא כתב האישום שבפנינו התרחשו בקצב מהיר ביותר, תוך כדי נסיעה שארכה דקות ספורות, וספק אם המשיב יכול היה לפרוש מזירת האירועים כשנוכח במעשיו של הנהג, להבדיל אולי ממקרים בהם משך ביצוע העבירה מתפרש על פני פרק זמן ארוך, "ואז יכול אדם לנסות ולהבדיל עצמו מן האירועים המתרחשים כדי שלא יחשב שנוטל בהם חלק" (ראו והשוו עניין מגיס לעיל, פסקה 12; ע"פ 303/82 אדרי נ' מדינת ישראל, פ"ד לז(1) 309, 315-316 (1983); פלוני נ' מ"י פ"ד מט(5) 685, 691 (1996)).

יודגש כי אין בכתב האישום כל תיאור למעשה שבוצע ע"י המשיב בזמן המרדף, למעט נוכחותו במושב האחורי של הרכב בזמן התרחשות האירועים, והמעשים שמתוארים באותו אישום מיוחסים בעיקר לנהג הרכב.

לטענת המבקשת המעשים המתוארים בכתב האישום נעשו על רקע התארגנות פלילית מצד שלושת המעורבים, והיא אשר מעידה על תמיכתו בנהיגה הפרועה. בהקשר זה הפנתה המבקשת בעיקר להודאותיו של הנהג במשטרה. לפי הודאתו, התבקש בבוקר האירוע הנהג על ידי האדם השלישי שהיה ברכב להעביר בעבורו את הרכב מהשטחים לתוך תחומי מדינת ישראל דרך מחסום חיזמה. לטענת הנהג העברה זו בוצעה פעם נוספת בעבר. כמו כן, מהודאת הנהג עולה כי קיבל תשלום בסך 500 שקל בעבור העברת הרכב. על כך, מבקשת המדינה לבסס תכנון מקדים מצד השלושה לביצוע העבירות מושא כתב האישום. טענה זו איננה חפה מבעייתיות. ראשית, משום שעיון בהודאות הנהג מיום 3.12.13, 4.12.13 ו-5.12.13 מלמד כי התשלום היה עבור העברת הרכב הגנוב במחסום חיזמה כאשר המשיב והאדם השלישי עלו על הרכב רק לאחר שזה עבר את המחסום כך שקשה לייחס למשיב התארגנות לביצוע עבירה בהקשר זה. שנית, משום שההתקשרות עם הנהג והתשלום בוצעו על ידי האדם השלישי, ללא מעורבות מצד המשיב. ושלישית, מכיוון שכתב האישום איננו מייחס למשיב כל עבירה אחרת מלבד נוכחותו ברכב, בזמן האירוע ובריחתו מהמקום. עיון בהודעות מלמד, כי הנאשם יצא מהרכב וחזר אליו כאשר הוא מדבר בטלפון בעוד הנהג מקבל הוראות הכוונה מהאדם הנוסף שיש לצדו. לטענת הנהג, האדם שישב לצדו הוא זה שהורה לו להאיץ ולברוח מהמקום אולם אין די בהודאתו זו בכדי ללמד, באופן חד משמעי על נוכחות בלתי מקרית של המשיב באירוע.

למעלה מן האמור אוסיף כי במסגרת הליך זה, אין בידי להידרש לטענות המבקשת לפיהן ברקע המעשים התארגנות לביצוע התפרצות לדירות מגורים או שהיה בלתי חוקית בישראל, שכן בגין עבירות אלה הגישה המבקשת כתב אישום נפרד ובקשה נפרדת למעצר עד תום ההליכים בבית משפט השלום.

לאור האמור לעיל, חולשת הראיות מצדיקה כאמור שקילת חלופת מעצר.

לפיכך הנני מורה על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים נגדו אולם קובע שהמשיב יוכל להשתחרר (בכפוף לכך שאיננו עצור בתיק אחר) אם יעמוד בתנאים הבאים:

1. יפקיד בקופת בית המשפט סך 7,500 ₪.

2. ימציא ערבות צד ג' תושב מדינת ישראל בסך 10,000 ₪.

3. ימציא ערבות עצמית על סך 10,000 ₪.

ניתנה והודעה היום ז' ניסן תשע"ד,
07/04/2014 במעמד הנוכחים.
ראובן שמיע, שופט

-